IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2022/693

z dne 27. aprila 2022

o začasnem zadržanju izvzetja iz vizumske obveznosti za državljane Vanuatuja

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2018/1806 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. novembra 2018 o seznamu tretjih držav, katerih državljani morajo pri prehodu zunanjih meja imeti vizume, in držav, katerih državljani so izvzeti iz te obveznosti ([1]), in zlasti člena 8(6), točka (a) Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Republika Vanuatu je v Prilogi II k Uredbi (EU) 2018/1806 navedena med tretjimi državami, katerih državljani so izvzeti iz obveznosti, da morajo pri prehodu zunanjih meja držav članic za bivanja, ki ne presegajo 90 dni v katerem koli 180-dnevnem obdobju, imeti vizume. Izvzetje iz vizumske obveznosti za državljane Vanuatuja se uporablja od 28. maja 2015, ko je bil podpisan Sporazum med Evropsko unijo in Republiko Vanuatu o odpravi vizumske obveznosti za kratkoročno bivanje ([2]) (v nadaljnjem besedilu: Sporazum), ki se je začel začasno uporabljati v skladu s členom 8(1) Sporazuma. Sporazum je začel veljati 1. aprila 2017.

(2) Svet je 3. marca 2022 sprejel Sklep (EU) 2022/366 ([3]) o delnem prenehanju uporabe Sporazuma med Evropsko unijo in Republiko Vanuatu o odpravi vizumske obveznosti za kratkoročno bivanje v skladu s členom 8(4) Sporazuma. Prenehanje uporabe Sporazuma je omejeno na navadne potne liste, izdane po 25. maju 2015, ko se je začelo število uspešnih prosilcev v okviru Vanuatujevih shem državljanstva za vlagatelje znatno povečevati.

(3) Čeprav se je Sporazum med Evropsko unijo in Republiko Vanuatu o odpravi vizumske obveznosti za kratkoročno bivanje začasno prenehal uporabljati s Sklepom (EU) 2022/366, je treba določiti tudi začasno prenehanje uporabe na ravni prava Unije.

(4) V skladu s členom 8(3) in (6) Uredbe (EU) 2018/1806 Komisija, kadar ima konkretne in zanesljive informacije o obstoju okoliščin iz člena 8(2), točka (d), in sicer o „povečanj[u] tveganj ali neposredn[i] grožnj[i] za javni red ali notranjo varnost držav članic […], kar je podprto z objektivnimi, konkretnimi in ustreznimi informacijami ter podatki, ki jih predložijo pristojni organi“, sprejme izvedbeni akt, s katerim začasno in delno zadrži izvzetje iz vizumske obveznosti za obdobje devetih mesecev.

(5) Z vanuatujskimi shemami državljanstva za vlagatelje, ki jih od 25. maja 2015 upravlja Vanuatu, imajo državljani tretjih držav, ki sicer potrebujejo vizum, možnost, da v zameno za naložbo pridobijo državljanstvo Vanuatuja in tako pridobijo brezvizumski dostop do Unije.

(6) Navedene sheme ne vsebujejo nobene zahteve po dejanskem prebivališču ali fizični prisotnosti prosilcev v Vanuatuju. Postopek vloge vodijo specializirane agencije zunaj Vanuatuja (npr. v Dubaju, Maleziji in na Tajskem), pri čemer prosilcu ni treba imeti neposrednega stika z organi Vanuatuja. Odsotnost zahteve po razgovoru v živo zmanjšuje možnosti organov Vanuatuja, da ustrezno ocenijo prosilca ali potrdijo informacije iz vloge, vključno z njeno točnostjo in verodostojnostjo. Sheme se pogosto oglašujejo kot način za obhod schengenskega vizumskega postopka in enostavno pridobitev možnosti brezvizumskega vstopa v EU ([4]). Privlačnost vanuatujskih shem komercialno temelji na njihovih skrajšanih postopkih pregledovanja in ohlapnem preverjanju izvora sredstev.

([1]) UL L 303, 28.11.2018, str. 39.
([2]) UL L 173, 3.7.2015, str. 48.
([3]) Sklep Sveta (EU) 2022/366 z dne 3. marca 2022 o delnem prenehanju uporabe Sporazuma med Evropsko unijo in Republiko Vanuatu o odpravi vizumske obveznosti za kratkoročno bivanje (UL L 69, 4.3.2022, str. 105).
([4]) Vanuatu Key Benefits - GCI UNIT Vanuatu (vanuatu-dsp-citizenship.com).

(7) Kot so potrdili organi Vanuatuja, se vloge obravnavajo v zelo kratkih rokih ([5]). Tako kratek čas obravnave ne omogoča, da bi se pred podelitvijo državljanstva opravilo ustrezno varnostno preverjanje in da bi se izmenjale informacije z izvorno državo ali državo stalnega prebivališča prosilca. Zaradi kratkega časa obravnave in odsotnosti sistematične izmenjave informacij z izvorno državo prosilca je Vanuatu podelil državljanstvo osebam, ki so predmet kazenske preiskave, vključno z osebami, navedenimi v Interpolovih podatkovnih zbirkah.

(8) Stopnja zavrnitve je izjemno nizka, kar potrjuje oceno Komisije v zvezi z napakami na področju varnosti in nizko zanesljivostjo postopka preverjanja. Glede na informacije, ki jih je 14. junija 2021 predložil urad Vanuatuja za potne liste, je Vanuatu do marca 2021 v zameno za naložbe v okviru shem izdal več kot 10 500 potnih listov, do konca leta 2020 pa so organi Vanuatuja zavrnili le eno vlogo.

(9) Poleg tega države izvora uspešnih prosilcev vključujejo nekatere države, ki so običajno izključene iz drugih shem državljanstva, na primer Iran in Afganistan, in druge države, katerih državljani potrebujejo vizum za kratkoročno bivanje v EU, vključno z Nigerijo, Jemnom, Sirijo, Pakistanom in Libijo.

(10) Varnostna tveganja so še večja zaradi ohlapne zakonodaje o spremembah imen. Kot so potrdili organi Vanuatuja na tehničnem sestanku 15. aprila 2021, lahko uspešni prosilci za državljanstvo po naložbi zaprosijo tudi za spremembo identitete.

(11) Na podlagi navedenih okoliščin je mogoče sklepati, da so sheme državljanstva za vlagatelje v Vanuatuju v sedanji obliki in delovanju v nasprotju s cilji vizumske politike Unije, ki določa preverjanje državljanov tretjih držav, za katere velja vizumska obveznost, glede na merila iz člena 21 Uredbe (ES) št. 810/2009 ([6]) in enakovredne nacionalne zakonodaje tistih držav članic, v katerih se Uredba (ES) št. 810/2009 še ne uporablja v celoti. Ustrezna preverjanja za vsak primer posebej se izvajajo glede na merila, ki se med drugim nanašajo na javni red in varnost. Način izvajanja navedenih shem pomeni izogibanje postopku Unije za izdajo vizuma za kratkoročno bivanje ter oceni s tem povezanih varnostnih in migracijskih tveganj.

(12) V izmenjavah med Komisijo in organi Vanuatuja oktobra 2017, novembra 2019, junija 2020 in marca 2021 je Komisija izrazila resne pomisleke v zvezi s podelitvijo državljanstva osebam, navedenim v Interpolovih podatkovnih zbirkah, odsotnostjo zahtev glede fizične prisotnosti ali prebivanja, kratkimi obdobji obdelave v okviru shem in pomanjkanjem sistematične izmenjave informacij z državami izvora ali preteklega glavnega prebivališča prosilcev ter vlado Vanuatuja opozorila na možnost ponovne uvedbe vizumske obveznosti. Pojasnila Vanuatuja niso zadostovala za ublažitev teh pomislekov.

(13) Ob upoštevanju navedenih informacij in podatkov, poročil in statističnih podatkov ter v skladu s členom 8(2)(d), členom 8(3) in (6) Uredbe (EU) 2018/1806 Komisija ugotavlja, da podelitev državljanstva s strani Vanuatuja v okviru njegovih shem državljanstva za vlagatelje pomeni večje tveganje za notranjo varnost in javni red držav članic ter da je potrebno ukrepanje.

(14) Povečano tveganje za javni red in notranjo varnost, povezano s tem, da so državljani Vanuatuja pridobili državljanstvo v okviru shem državljanstva za vlagatelje, je mogoče ublažiti le z delnim zadržanjem izvzetja iz vizumske obveznosti.

(15) V skladu s členom 8(6) Uredbe (EU) 2018/1806 bi morala Komisija na podlagi razpoložljivih informacij vključiti kategorije, ki so dovolj široke, da se s tem učinkovito prispeva k odpravi okoliščin ob upoštevanju načela sorazmernosti. Ker Vanuatu ne razlikuje med potnimi listi, izdanimi v okviru shem državljanstva za vlagatelje, in drugimi potnimi listi, bi se moralo začasno zadržanje uporabljati za vse navadne potne liste, izdane od 25. maja 2015, ko je Vanuatu začel izdajati znatno število potnih listov v zameno za naložbe.

([5]) How to get citizenship in Vanuatu - GCI UNIT Vanuatu (vanuatu-dsp-citizenship.com): „*A fast-track immigration plan offers citizenship in Vanuatu in just 14 to 45 days*".

([6]) Uredba (ES) št. 810/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o vizumskem zakoniku Skupnosti (Vizumski zakonik) (UL L 243, 15.9.2009, str. 1).

(16) Državljanom Vanuatuja, ki so vstopili v EU pred datumom začetka veljavnosti te uredbe, bi bilo treba dovoliti, da še naprej bivajo v EU in izstopajo brez vizuma. To ne bi smelo veljati za prehod začasnih zunanjih meja med državami članicami, kakor so opredeljene v členu 2, točka (c), Uredbe (EU) št. 515/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ([7]).

(17) Ta uredba za Islandijo in Norveško predstavlja razvoj določb schengenskega pravnega reda v smislu Sporazuma med Svetom Evropske unije in Republiko Islandijo ter Kraljevino Norveško o pridružitvi obeh k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda, ki spadajo na področje iz člena 1, točka B, Sklepa Sveta 1999/437/ES ([8]).

(18) Ta uredba za Švico predstavlja razvoj določb schengenskega pravnega reda v smislu Sporazuma med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o pridružitvi Švicarske konfederacije k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda, ki spadajo na področje iz člena 1, točki B in C, Sklepa Sveta 1999/437/ES v povezavi s členom 3 Sklepa Sveta 2008/146/ES ([9]).

(19) Ta uredba za Lihtenštajn predstavlja razvoj določb schengenskega pravnega reda v smislu Protokola med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo, Švicarsko konfederacijo in Kneževino Lihtenštajn o pristopu Kneževine Lihtenštajn k Sporazumu med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o pridružitvi Švicarske konfederacije k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda, ki spadajo na področje iz člena 1, točki B in C, Sklepa Sveta 1999/437/ES v povezavi s členom 3 Sklepa Sveta 2011/350/EU ([10]).

(20) Ta uredba predstavlja razvoj določb schengenskega pravnega reda, pri katerem Irska v skladu s Sklepom Sveta 2002/192/ES ([11]) ne sodeluje. Irska torej ne sodeluje pri sprejetju te uredbe, ki zato zanjo ni zavezujoča in se v njej ne uporablja.

(21) Ta uredba predstavlja akt, ki temelji na schengenskem pravnem redu oziroma je z njim kako drugače povezan v smislu člena 3(1) Akta o pristopu iz leta 2003 in člena 4(1) Akta o pristopu iz leta 2005 ter člena 4(1) Akta o pristopu iz leta 2011.

(22) Ukrepi iz te uredbe so v skladu z mnenjem odbora, ustanovljenega v skladu s členom 11(1) Uredbe (EU) 2018/1806 –

([7]) Uredba (EU) št. 515/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o vzpostavitvi instrumenta za finančno podporo na področju zunanjih meja in vizumov v okviru Sklada za notranjo varnost in o razveljavitvi Odločbe št. 574/2007/ES (UL L 150, 20.5.2014, str. 143).

([8]) Sklep Sveta 1999/437/ES z dne 17 maja 1999 o nekaterih izvedbenih predpisih za uporabo Sporazuma, sklenjenega med Svetom Evropske unije in Republiko Islandijo ter Kraljevino Norveško, v zvezi s pridružitvijo teh dveh držav k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda (UL L 176, 10.7.1999, str. 31).

([9]) Sklep Sveta 2008/146/ES z dne 28. januarja 2008 o sklenitvi Sporazuma med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o pridružitvi Švicarske konfederacije k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda v imenu Evropske skupnosti (UL L 53, 27.2.2008, str. 1).

([10]) Sklep Sveta 2011/350/EU z dne 7. marca 2011 o sklenitvi Protokola med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo, Švicarsko konfederacijo in Kneževino Lihtenštajn o pristopu Kneževine Lihtenštajn k Sporazumu med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o pridružitvi Švicarske konfederacije k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda, v zvezi z odpravo kontrol na notranjih mejah in prostim gibanjem oseb, v imenu Evropske unije (UL L 160, 18.6.2011, str. 19).

([11]) Sklep Sveta 2002/192/ES z dne 28. februarja 2002 o prošnji Irske, da sodeluje pri izvajanju nekaterih določb schengenskega pravnega reda (UL L 64, 7.3.2002, str. 20).

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Začasno zadržanje izvzetja iz vizumske obveznosti

Uporaba izvzetja iz vizumske obveznosti iz člena 4(1) Uredbe (EU) 2018/1806 za imetnike navadnih potnih listov, ki jih je izdal Vanuatu od 25. maja 2015, se začasno zadrži.

Člen 2

Nadaljevanje bivanja brez vizumov

Imetniki potnih listov, izdanih v Vanuatuju, ki spadajo na področje uporabe člena 1 ter so vstopili v EU pred datumom začetka veljavnosti te uredbe, lahko še naprej bivajo v EU in izstopajo brez vizuma. To ne velja za prehod začasnih zunanjih meja, kakor so opredeljene v členu 2, točka (c), Uredbe (EU) št. 515/2014, po datumu začetka veljavnosti te uredbe.

Člen 3

Začetek veljavnosti in obdobje uporabe

Ta uredba začne veljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od 4. maja 2022 do 3. februarja 2023.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v državah članicah v skladu s Pogodbama.

V Bruslju, 27. aprila 2022

Za Komisijo
predsednica
Ursula VON DER LEYEN